

Små rum, hvor børn kan trække sig tilbage, er nødvendige, når man arbejder med inklusion.

Foto: Hung TienVu

Luise Midtgaard (th.) er kunstner og arbejder med 'inkluderende rum'. Dem har man stærkt brug for, fortæller leder Charlotte Jørgensen.

På Sydfyn skaber 'Skrumlet' rum for, at børn med forskellige forudsætninger møder hinanden i et inkluderende fællesskab. De fysiske rammer er afgørende, vurderer forsker.

Kunst styrker inklusionen

Da scenograf og kunstformidler Luise Midtgaard for et par år siden fik idéen til kunstinstitutionen 'Skrumlet', var det ikke i første omgang med begrebet inklusion i tankerne. Hun var blevet spurgt, om hun ville lave en række workshops for børnehavebørn under overskriften 'Det naturlige eventyr'.

»Men realiteten er, at installationen kan skabe en fysisk ramme for at danne fællesskaber mellem børn med vidt forskellige forudsætninger,« forklarer Luise Midtgaard, som siden har leveret et såkaldt skrummel til seks børnehaver på Sydfyn, som ivrigt bruger det i arbejdet med at skabe et inkluderende rum for at møde børnenes forskellige behov.

'Skrumlet' er et stativ i træ, som kan bruges både inde og ude som omdrejningspunkt for alt fra kreativt hulebyggeri til udsmykning og ophængning af materialer, som børnene har fundet i naturen, tegninger, billeder og andet. 'Skrumlet' kan give plads til den ro og fordybelse, som er nødvendig for nogle børn, der bliver stressede og forvirrede af at være sammen med mange mennesker.

Det er præcis, hvad pædagogerne i Gudme Børnehave på Sydfyn har oplevet. Børnehaven har de sidste par år haft en god håndfuld såkaldte ressourcepladser til særligt udfordrede børn, og her har 'Skrumlet' været et succesfuldt redskab, forklarer leder Charlotte Jørgensen.

»At arbejde med inklusion kræver, at man

kan dele børnene op i mindre fællesskaber og skabe aktiviteter i mindre grupper. Børn skal have mulighed for at trække sig,« siger lederen, der har tænkt alternativt og taget både personalestue, kontoret og vindueskarmene i brug for at skjærme børnene.

»Med 'Skrumlet' kan man skabe et rum i rummet – for eksempel beklæde det med tæpper og lave en hule. Det fylder ikke så meget, det er fleksibelt, og det er et nøglebegreb i arbejdet med inklusion,« siger Charlotte Jørgensen.

NØRKLER MED SKOVFUND. En af Luise Midtgaards workshops med børnene var en tur i skoven, hvor børnene samlede kogler, blade og andre naturfund, som de efterfølgende udsmykkede 'Skrumlet' med.

»Pointen er, at børnene får mulighed for selv at vælge, hvad de vil beskæftige sig med og skifte mellem aktiviteterne. Styrken er, at de får mulighed for at deltage i samme projekt på deres måde – at samarbejde, fordybe sig i detaljen og deres eget rum, sortere, danne overblik eller noget helt femte,« forklarer hun.

På den måde bliver 'Skrumlet' rammen, som skaber et overskud til at hjælpe børnene til hver især at finde en god aktivitet i et fælles projekt.

»Faktisk er det nødvendigt, at alle bidrager på forskellig vis,« siger Luise Midtgaard og nævner en situation, hvor en dreng satte sig for sig selv for at nørkle med et detaljeret lille

værk i værket. Han flettede omhyggeligt grene, blade og andre skovfund ind i hinanden.

»Han arbejdede alene, men var stadig med. For han bidrog til det fælles projekt og sad helt fysisk i centrum af aktiviteten. Og de andre børn respekterede hans ønske om at arbejde for sig selv, samtidig med at de nysgerrigt fulgte med i hans frembringelser og roste dem,« forklarer Luise Midtgaard.

RAMMER SOM FÆLDER. Når et redskab som 'Skrumlet' kan gøre en stor forskel i arbejdet med inklusion, er forklaringen i høj grad, at de rette rammer kan skabe et nødvendigt rum til at dele børn op i mindre fællesskaber. Det mener forsker i inklusion, Bjørg Kjær, fra Institut for Uddannelse og Pædagogik på Aarhus Universitet.

»En afgørende faktor, for at inklusion kan lykkes, er, at der er plads nok og forskellig slags plads. Det vil sige plads, der giver mulighed for forskellige aktiviteter,« siger Bjørg Kjær.

»En af de mest alvorlige inklusionsfælder er, hvis rammerne ikke bliver tænkt ind som en del af inklusionen. I så fald kan det være med til at ekskludere børn snarere end at inkludere. Måden, vi organiserer det fysiske rum på, er med til at definere dem, som kan fungere inden for dem som normalt fungerende, de andre som afvigere,« siger han. ■